

Skolor och Lärare

i gamla Grangärde socken 1850-2009

Sammanställt av
Bengt Östberg

1957 byggdes en ny skola och togs i bruk. Den var fullt modern med tre lektionssalar, gymnastiksal, matsal och kök. På gården fanns även en påkostad idrottsplats. Vårterminen 1957 började 69 elever i den nya skolan, men redan 10 år senare började avvecklingen av skolan. Barnantalet minskade stadigt och hösten 1968 flyttades matlagningen från Kyrkbyn till Grängesberg. Läsåret 1969-70 fanns bara en klass, en 5-6:a med 19 elever kvar och Ingrid Lindman som lärare. Året efter fanns det bara 10 elever kvar. Beslut togs då att lägga ned skolan trots att den varit igång i endast tretton år. I dag är det verkstadsindustri i lokalerna (Log Max AB). Vid den sista avslutningen onsdagen den 10 juni 1970 höll Artur Bäckefalck från skolstyrelsen det sista examenstalet i Grangärde. Han talade så medryckande och avspänt att eleverna totalt glömde bort den känsla av vemodighet som troligen låg i luften denna dag. Dagen avslutades med att man sjöng psalm 600 tillsammans.

Ingrid Lindman och Birgit Bergstedt med de sista klasserna i Kyrkbyns skola vid avslutningen 1970.

De 20 sista eleverna i klass 5-6 var: Anders Almén, Benny Andersson, Ingemar Andersson, Lennart Andersson, Ulla Backström, Hans-Olof Claesson, Monica Eriksson, Majvi Isacsson, Britt-

Marie Ivarsson, Jan Jansson, Lennart Johansson, Helena Jokelainen, Per Karlsson, Ingemar Paulsson, Mats Persson, Roland Persson, Stig Persson, Ove Salmons, Sari Simola, Marianne Östlin. Lärare Ingrid Lindman.

1746	Fredbäck.
1858-62	A Ekelund.
1864-65	Bubergs Anders Jansson. Född i Karlsänge, Grangärde 1833.
1957-65	Carl Oscar Jakobsson, folkskollärare. Flyttade från Enbackens skola vid nedläggningen.
1960-67	Birgitta Nordström, småskollärare. Småskolläraryxamen i Växjö 1952. Född i Växjö 1932.
1960-63	Lars Olof Dahlin, folkskollärare. Folkskolläraryxamen i Lund 1951. Född i By 1922.
1962-63	Karin Andersson.
1963-66	Hjalmar Liss, folkskollärare. Född i Gagnef 1922.
1964-70	Ingrid Lindman, folkskollärare. Folkskolläraryxamen i Kalmar 1952. Född i Oskarshamn 1931.
1966-67	Britt Andersson, folkskollärare. Folkskolläraryxamen i Falun 1957. Född i Hudiksvall 1934.
1967-68	Ola Hagfall. Fil.kand-examen vid Uppsala universitet. Född i Grangärde 1942.
1969-70	Birgit Bergstedt, småskollärare.
1970 ht	Skolan lades ned.

***Laxsjön**

Den förste läraren i Laxsjön var Per Gustaf Falk, och den första bevarade skoljournalen är från höstterminen 1863. Skoldistriktet kallades "Laxsjö och Rämens Distrikt" och var väldigt omfattande.

Det nya skolhuset som byggdes 1922.

I slutet av 1850-talet höll man troligen till i ett litet hus nedanför äldre slaggbyggningen med undervisningen, där senare Haléns affär fanns.

På 1860-talet flyttade man upp till nedre våningen av nya slaggbyggningen. På andra våningen fanns en lärarbostad.

1871 var antalet inskrivna barn 124 (54 pojkar och 70 flickor) på vårterminen och 140 på höstterminen. Läsåret omfattade januari till juni och augusti till december. Från 1873 fanns både folkskola och småskola.

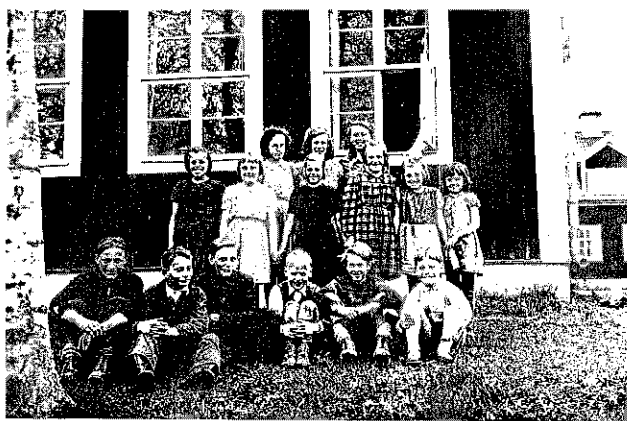
1884 hade man tydligen problem med platser, eftersom man tvingades ge lov några dagar p g a avsaknad av bänkar.

1917 var det 11 barn i småskolan och 22 i folkskolan.

Ett nytt skolhus och en fristående lärarbostad byggdes 1922 på Skolhusbacken. Skolhuset var rymligt med två lärosalar på nedre våningen och två salar för slöjd och skolkök på övre. I en av salarna hade man också gymnastik, och längre fram användes den även till matsal, när skolbepisningen startade. Karin Wedberg tjänstgjorde då skolan flyttade till Skolhusbacken. Hon var ordinarie lärarinna i småskolan och folkskolan.

1931 var det 7 barn i småskolan.

Efter nedläggningen av skolan hyrdes skolhuset ut till privatbostad fram till 1967. Då såldes det på auktion i juni 1967. Ägare till fastigheten blev det tidigare lärarparet Albert och Berta Jacks-Samuelsson. I dag är det deras barn som äger fastigheten.

Eleverna vid Laxsjöns skola 1945.

Stående fr v: Elly Fredriksson, Ulla Forsberg, Ruth Larsson, Inger Fredriksson, Barbro Andersson, Maj-Britt Nilsson, Gully Fredriksson, Maj Fredriksson och Inga Larsson.

Sittande fr v: Gunnar Fredriksson, Bernt Forsberg, Gösta Forsberg, Hilding Norberg, Rune Larsson och Arnold Fransson.

1852-54	Per Gustaf Falk, från Barkarö.
1854-63	Per Ulrich Swanström.
1874-76	Reinhold Fredriksson, från Tortuna.
1877-84	Fredrika Stillberg, behörig lärare.
1878	Adolf Andersson. Ej fullt behörig som lärare. Huset där han undervisade numera rivet.
1885-94	Emma Eriksson.
1895-96	August Alvegren, folkskollärare. Född i Grangärde 1869.
1896	A.T. Carling.
1897-98	Gustaf Örnqvist. Född i Väse, Värmland 1853.
1898-1908	Hanna Forsgren, småskollärare. Född i Valbo 1871.

1909	Hanna Sätterström (efter giftermål).
1909-10	Anna Johansson, från Morberg. (av Fjärsmanssläkten).
1917-19	Märta Fallström, vikarie.
1910-44	Karin Wedberg. Född i Grangärde 1887. Småskollärarexamen i Åmål 1907. Dispens från folkskollärarexamen 1916. Dotter till föreståndare Wedberg på ålderdomshemmet i Pärby.
1922-23	Greta Eriksson, eo lärare småskolan.
1924	Gunhild Andersson, eo lärare småskolan.
1924-32	Svea Hansson, ord. lärare i småskolan. Född i Enviken 1900. Småskollärarexamen i Falun 1921.
1924-26	Ernst Einar Jansson, vikarie småskolan.
1925	Maja Carlstedt, vikarie.
1926-27	Karl Karlsson, vikarie folkskolan.
1927-28	Frits Johansson, vikarie småskolan.
1928-29	Albert Samuelsson, vikarie småskolan. Född i Hörken 1899.
1929	Karin Bredenbergs, vikarie på folkskolan.
1929-30	Sigurd Dalne, vikarie fortsättningsskolan.
1930-31	Arvid Andersson.
1931-32	Erik Damberg, lärare forts.skolan.
1945-46	Gunnar Jansson, vikarie.
1946-50	Albert Samuelsson.

Skolavslutning i Laxsjön 1950.

Bakre raden fr v: Inga Larsson, Karl-Gunnar Eriksson, Ellert Jansson, Berta Jacks Samuelsson (lärare), Göte Andersson, Gunnar Jacks Samuelsson och Helge Berglund.

Mellanraden: Nils-Olov Nilsson, Siv Andersson, Lilly Andersson, Inger Eriksson, Ingemar Berglund, Ulla Eriksson och Kristina Jacks Samuelsson.

Främre raden: Ingegerd Jansson, Birgitta Jacks Samuelsson och Viola Andersson (några av de främre var inte skolbarn utan småsyskon).

1949-50	Berta Jacks-Samuelsson, småskollärare. Född i Aspeboda 1909.
1950-51	Rut Karlsson (Byrén), folkskollärare. Folkskollärarexamen i Falun 1950. Född i Orsa 1925.
1951-58	Sven Florell.
1958-59	Maj Persson, studerande från Kullen, var den sista tjänstgörande läraren innan skolan drogs in. Född 1936.
1959 ht	Skolan lades ned.

***Lomberget**

Lombergets skola, som fram till 1950 hörde till Ljusnarsbergs kommun, togs i bruk 1902. Det var en folk- och småskola som hade två klassrum, slöjdsalar och lärarbostäder. Skolan uppfördes av byggmästaren Åsman från Värmland till en kostnad av 25 683 kr, varav 2 850 kr för uthusen.

Första året hade skolan 29 elever, för att 1916 vara uppe i 45. Eftersom barnantalet sköt i höjden hyrde kommunen även Björnbergets arbetares byggnadsförenings lokal i Hörks Hage till skola, där en småskola öppnades 1917 med 15 barn. Den var i gång till läsåret 1935-36.